



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

8. Qualis separatio sit remedium mali coniugij?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

sollicitatione ad apostasiam, vel ad aliud graue peccatum. Quoniam autem solutio coniugij, aut saltem separatio tori ac cohabitationis, subinde, ad regimen animarum non modò vitilis, verùm etiam necessaria est, dedit Christus etiam Pontifici & Ecclesiæ amplissimam potestatem soluendi, quidquid esset solubile, & cuius solutio ad ordinariam animarum gubernationem prodesset.

Matth. 16.
Sanch. l. 2. d.
14. n. 2. Bon.
q. 2. p. 11.

VIII.

Qua in re nonnulla se offerunt non ignoranda. 1. enim in Ecclesiæ potestate est, vt rata, sed nondum consummata fidelium (infideles enim, quia Ecclesiasticæ potestati non subfunt, à Pontifice iuuari non possunt) matrimonia ob bonum publicum aliamue grauem causam, possit rescindere. Quo pacto Paulus III. & Pius V. ex consilio Nauarri, ter aut quater, in matrimonijs nondum consummatis, dispensauerunt: & generalis per professionem religiosam, dirimendi matrimonij rati concessio facta est. 2. Magis tamen insolubile est matrimonium à fidelibus consummatum. Magna enim hinc, in susceptione, & educatione proles, incommoda oriuntur. Et suppetunt alia remedia, quibus Ecclesia sibi subiectos ad officium potest compellere. 3. E matrimonio non tantum hæc insolubilitas prouenit, sed etiam *obligatio cohabitandi*, seu coniunctio tori & mensæ, quæ ad prolem adipiscendam educandamque, ad incontinentiam vitandam, ad *domum regendam* atque alia talia requiritur; indicata illis verbis: *Relinquet homo patrem & matrem, & adharebit uxori suæ: Quia autem mulier primatum habeat, contraria est viro suo*, idcirco *vir est caput mulieris*, & totius familiæ gubernator, vnde locus habitationis à viro potest assignari, quem mulier, etiam extra patriam atque in exilium sequi debet, nisi de hoc aliter contentum sit, in matrimonij contractu. Hac de causâ B. Virgo Deipara Iosephum secuta esset in Ægyptum, etiam si Angelo non monente Iosephus eò voluisset proficisci. 4. Hæc cohabitandi obligatio multis est iucunda, multis acerba. Sed remedium præsto est. Minus est cohabitationem, quam coniugium dissolueret. Inest enim huic ad cohabitandum obligationi tacita conditio, si scilicet alter quoque se obliget, & obligationi satisfaciatur. 5. Hinc innocens

Cap. 2. 7. &
14. de con-
uersione cõ-
iugat. c. 16.
de sponsal. &
Trid. sess. 24.
can. 6.

Genes. 2.
Eccli. 15. 30.
Eph. 5.

Matth. 2.

Innocentius
III. l. 1. c. 11.
de sponsal. c. 16.

innocens coniunx non obtrahitur, ad adulteram secum in-
 toro, aut domo seruandam. *Frangenti fidem, non tenemur serua-*
re fidem. Et hoc sensu permittit Seruator dimittere vxorem,
ob fornicationem, domicilij scilicet, non vinculi matrimonialis
 diuortio. Cum autem neque iudices puniant crimina nisi legi-
 timè probata, neuter coniunx debet, aut potest, ob incertam
 suspicionem, alterum sui iuris possessione priuare. Neque verò
 diuortia tantum fieri possunt publicè Iudicij, sed etiam priua-
 tà autoritate, si adulterium publicè notorium. Tunc enim
 nec scandalum existit, nec noua infamia surgit. 6. Hunc in-
 modum factò diuortio, potest innocens coniunx statum muta-
 re, atque in religionem se abdere, & imitari Paulum eremitam,
 vel Gangulphum, de quibus supra memorauimus. Nec enim tene-
 tur recipere nocentem, quantumuis pœnitentem. 7. Neque
 sanè etiam cohabitandi obligatio ita arcta est, vt cum graui
 quoque animæ vel corporis incommodo coniuges cogat coha-
 bitare. Quare diuortium, non ob solam coniugis fornicatio-
 nem, sed etiam ob alias causas, si non vsque ad mortem, sal-
 tem ad tempus fieri potest, ad graue corporis, vel animæ dam-
 num euitandum; cum nemo vlli corpus, aut animam suam ali-
 ter obligare censetur. Itaque si alteruter coniunx hæresin vr-
 geat, si sit Orestes & in furiam datus, si flagellifer Ajax, si ve-
 neficus, lue Gallica, aut morbo Syllano, si lepra, aut alio con-
 tagioso morbo inquinatus; si plagosus, si crudelis, si vitilitiga-
 tor; est modus separationis; quàm diu causæ hæc perseverant:
 quæ si tollantur, à diuortio, ad consortium coniugale est re-
 deundum. Et par est ratio, si mulier sit talis: si semper tonet,
 cum Canidia tempestates, cum Dalila insidias coquat. *Non*
est caput nequius, super caput colubri: & non est ira super irum mu-
lieris. Commorari leoni & draconi placebit, quam habitare cum mu-
liere nequam. Nequitia mulieris immutat faciem eius, & obcecat
vultum suum, tanquam vsus, & quasi saccum ostendit. In medio
proximorum ingemuit vir eius, & audiens suspirauit modicum. Bre-
uis omnis malitia super malitiam mulieris. Ab huius igitur con-
 tubernio vir quoque habet modum secedendi: non tantum
 ad tempus, vt vacet orationi; sed quàm diu durat malum. Quid
 quòd

Reg. 75. in
 sexto.
 Matth. 19.

Con. d. 35.
 num. 2. Hen-
 rig 1. 11. c. 17.
 Sanch. l. 10. d.
 12. n. 13. & 25.

Nicephor 1.8
 hist. Eccles.
 cap. 40.

Paul. Laym.
 p. 3. c. 7. n. 17.

Eccles. 25. 22.

quòd etiam sponte, ex mutuo coniugum consensu, vterque potest ingredi in religionem? Vsq̄ adeò multis modis Deus matrimonijs prospexit, vt insolubilitate eorum nemo ad animæ suæ exitium obligaretur. Sed multi etiam hîc sua culpa, malunt ægrotare, quàm admittere medicinam.

CAPVT XLIII.

Quinam, & an rectè matrimonium adhuc magis insolubile esse optarent?

Hic vsque de illis locuti sumus, quibus insolubilitas est odiosa; nunc etiam aliquid respondendum est ijs, qui mallent ipsam insolubilitatem, magis esse insolubilem, & nullo vel casu, vel interitu dirumpi posse. Nam vi diuersa sunt, inter mortales ingenia, ita & diuersa iudicia desideriaque inueniuntur. Quemadmodum igitur alij infausta optant coniugijs absolui, ita & alij ea vellent perpetuare, quibus coniugia fausta contigerunt. His tam diuersis, immo aduersis, non eadem remedia sunt proponenda. Ambierat, in Saxonia, quidam insignem sponfam; eum fatuus homo interrogauit: *Ecquando tandem eam ducturus esset?* Respondit: *Patienter expectandum esse, donec ea sibi permitteretur.* Subiecit non fatuè fatuus: *Ubi eam acquiseris, expectandum quoque erit patienter, donec ab ea denuò absoluaris.* Alijs scilicet præsentia, alijs absentia coniugis est molesta. Illorum igitur medicina est vxoris, horum vita illius. Hæc præsentia multis interrumpitur modis. 1. Iam vir abest domo, jam mulier, vel amore vagandi, vel necessitate negotiorum. 2. Virum itinera, bella, hostes abducunt; & hi sæpe etiam vxorem. 3. Vtrique morbi in causa sunt, vt præsentis, absentes videantur. 4. Quin haud rarò, in ipso demum matrimonio, impedimenta quadam patescunt, ob quæ matrimonium dirimitur. 5. Mors denique certa est omnibus, quæ tantò amarior dinellit coniuges, quantò dulcius vnà vixerunt, vt proinde dici possit: *Siccine se parat amara mors?* Aduertens hæc D. Chrysostomus ait: *Si coniuges concordissimè vixerint, illos inicitur timor, ne mors dirimat coniugium.*

1. Reg. 15. 32.

S. Chryf. lib. de virgin. cap. 53.